

RÅDETS DIREKTIV 2004/67/EF

af 26. april 2004

om foranstaltninger til opretholdelse af naturgasforsynings sikkerheden

(EØS-relevant tekst)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 100,

under henvisning til forslag fra Kommissionen ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽²⁾,

efter høring af Regionsudvalget,

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Naturgas (i det følgende benævnt »gas«) er på vej til at blive et stadig vigtigere led i Fællesskabets energiforsyning, og som det fremgår af grønbogen »På vej mod en europæisk strategi for energiforsynings sikkerhed«, forventes Den Europæiske Union på længere sigt at blive mere og mere afhængig af gas, som importeres fra forsyningskilder uden for Unionen.
- (2) I henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/30/EF af 22. juni 1998 om fælles regler for det indre marked for naturgas ⁽⁴⁾ og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/55/EF af 26. juni 2003 om fælles regler for det indre marked for naturgas og om ophævelse af direktiv 98/30/EF ⁽⁵⁾ er Fællesskabets gasmarked ved at blive liberaliseret. Som følge heraf kan enhver vanskelighed, der resulterer i en reduktion af gasforsyningen, for så vidt angår forsynings sikkerheden medføre alvorlige forstyrrelser i Fællesskabets økonomiske aktivitet; der er derfor et voksende behov for at sikre gasforsynings sikkerheden.
- (3) Fuldførelsen af det indre gasmarked kræver, at forsynings sikkerheden behandles med et mindstemål af ensartethed, navnlig gennem en gennemsigtig forsynings sikkerhedspolitik, som udelukker forskelsbehandling og er forenelig med et sådant markeds krav, for at undgå markedsforvridninger. For at sikre det indre markeds gasforsynings sikkerhed og funktionsduelighed er det af afgørende betydning klart at få fastlagt de forskellige markedsaktørers opgaver og ansvar.
- (4) Forsynings sikkerhedspligt, der pålægges virksomheder, må ikke udgøre en hindring for et velfungerende indre marked og må ikke pålægge deltagerne på gasmarkedet, herunder nye markedsaktører og små markedsaktører, urimelige og uforholdsmæssigt store byrder.
- (5) I betragtning af det voksende gasmarked i Fællesskabet er det vigtigt, at gasforsynings sikkerheden opretholdes, navnlig for så vidt angår husholdningskunder.
- (6) En lang række instrumenter står til rådighed for industrien og, i givet fald, for medlemsstaterne med henblik på at overholde forsynings sikkerhedspligten. Bilaterale aftaler mellem medlemsstaterne kan være et af midlerne til at bidrage til opfyldelsen af minimumsstandarden for forsynings sikkerhed under behørig hensyntagen til traktaten og den afledte ret, navnlig artikel 3, stk. 2, i direktiv 2003/55/EF.
- (7) Vejledende minimumsmål for gasoplagring vil kunne fastlægges enten på nationalt plan eller af industrien. Det forudsættes, at dette ikke bør indebære nogen yderligere investeringsforpligtelser.
- (8) I betragtning af betydningen af at sikre gasforsyningen, bl.a. på grundlag af langtidskontrakter, bør Kommissionen overvåge udviklingen på gasmarkedet på grundlag af rapporter fra medlemsstaterne.
- (9) For at kunne efterkomme den voksende gasefterspørgsel og for — som en forudsætning for et konkurrencedygtigt indre gasmarked — at sprede gasforsyningerne må Fællesskabet i de kommende årtier være i stand til at mobilisere supplerende gasmængder i betydeligt omfang, hvoraf mange nødvendigvis vil komme fra fjernliggende kilder og vil skulle transporteres over store afstande.
- (10) Fællesskabet og gasleverandør- og gastransitlandene har en stærk fælles interesse i at sikre fortsatte investeringer i gasforsyningsinfrastrukturen.
- (11) Langtidskontrakter har spillet en vigtig rolle i Europas gasforsyning og vil fortsat gøre det. Det nuværende omfang af langtidskontrakter er tilstrækkeligt på fællesskabsplan, og de forventes fortsat at ville være et væsentligt bidrag til de samlede gasforsyninger, fordi selskaberne vedbliver med at inkludere sådanne kontrakter i deres generelle forsyningsportefølje.

⁽¹⁾ JO C 331 E af 31.12.2002, s. 262.

⁽²⁾ EUT C 133 af 6.6.2003, s. 16.

⁽³⁾ Udtalelse (endnu ikke offentliggjort i EUT).

⁽⁴⁾ EFT L 204 af 21.7.1998, s. 1.

⁽⁵⁾ EUT L 176 af 15.7.2003, s. 57.

- (12) Der er gjort betydelige fremskridt med at udvikle likvide handelspladser og gennem programmer for frigivelse af gas på nationalt plan. Denne tendens forventes at fortsætte.
- (13) Det er vigtigt, at der i alvorlige forsyningskrisetilfælde skabes reel solidaritet mellem medlemsstaterne, så meget desto mere som medlemsstaterne bliver stadig mere afhængige af hinanden, når det gælder forsyningsikkerhed.
- (14) Medlemsstaternes suveræne rettigheder over deres egne naturressourcer berøres ikke af dette direktiv.
- (15) Der bør nedsættes en gaskoordineringsgruppe, der skal lette samordningen af foranstaltninger til sikring af forsyningsikkerheden på fællesskabsplan i tilfælde af en større forsyningsafbrydelse, og som også kan bistå medlemsstaterne med samordningen af foranstaltninger, der træffes på nationalt plan. Ydermere bør den regelmæssigt udveksle information om gasforsyningsikkerheden og drøfte aspekter, der er relevante i forbindelse med en større forsyningsafbrydelse.
- (16) Medlemsstaterne bør vedtage og offentliggøre nationale beredskabsbestemmelser.
- (17) I dette direktiv bør der fastsættes regler for det tilfælde, at der indtræffer en større forsyningsafbrydelse; den forventede varighed af en sådan forsyningsafbrydelse bør dække en længerevarig periode på mindst otte uger.
- (18) For så vidt angår håndteringen af tilfælde af en større forsyningsafbrydelse bør dette direktiv indeholde en mekanisme bygget på en tretrinsstrategi. Første trin omfatter industriens reaktion på forsyningsafbrydelsen; hvis denne ikke er tilstrækkelig, bør medlemsstaterne træffe foranstaltninger til at afhjælpe forsyningsafbrydelsen. Der skal først træffes passende foranstaltninger på fællesskabsplan, hvis de foranstaltninger, der er truffet på første og andet trin ikke har ført til noget resultat.
- (19) Målet for dette direktiv, nemlig at sikre gasforsyningsikkerheden på et passende niveau, navnlig i tilfælde af en større forsyningsafbrydelse, og samtidig bidrage til at oprette et fuldt funktionsdygtigt indre marked for gas, kan ikke under alle omstændigheder opfyldes i tilstrækkeligt omfang af medlemsstaterne, navnlig i lyset af deres voksende indbyrdes afhængighed med hensyn til gasforsyningsikkerhed, og kan derfor på grund af foranstaltningens omfang og rækkevidde bedre gennemføres på fællesskabsplan; Fællesskabet kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. traktatens artikel 5. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå dette mål —

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

Artikel 1

Formål

Dette direktiv fastsætter foranstaltninger, der skal sikre gasforsyningsikkerheden på et passende niveau. Disse foranstaltninger vil også bidrage til et velfungerende indre gasmarked. Det opstiller de fælles rammer for, hvordan medlemsstaterne skal fastlægge en generel gennemsligt forsyningsikkerhedspolitik, som udelukker forskelsbehandling og er i overensstemmelse med et konkurrencepræget indre gasmarkeds krav, klarlægge de forskellige markedsaktørers generelle opgaver og ansvar og indføre særlige procedurer, hvorefter gasforsyningen kan sikres uden forskelsbehandling.

Artikel 2

Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

- 1) »langtids-gasforsyningskontrakt«: en gasforsyningskontrakt, hvis løbetid er over ti år
- 2) »større forsyningsafbrydelse«: en situation, hvor Fællesskabet risikerer at miste mere end 20 % af sin gasforsyning fra tredjelande, og hvor det kan forventes, at situationen på fællesskabsplan ikke kan styres tilfredsstillende med nationale foranstaltninger.

Artikel 3

Gasforsyningsikkerhedspolitik

1. Ved fastlæggelsen af den generelle politik til sikring af en passende gasforsyningsikkerhed præciserer medlemsstaterne de forskellige markedsaktørers opgaver og ansvar, når det drejer sig om at nå målene for denne politik, og de fastsætter passende minimumsstandarder for forsyningsikkerhed, som aktørerne på den pågældende medlemsstats gasmarked skal overholde. Disse standarder iværksættes på en gennemsligtig måde uden forskelsbehandling og offentliggøres.

2. Medlemsstaterne sørger for på passende måde at sikre, at de i dette direktiv omhandlede foranstaltninger ikke pålægger aktørerne på gasmarkedet urimelige og uforholdsmæssigt store byrder og er forenelige med kravene om et konkurrencedygtigt indre gasmarked.

3. En ikke-udtømmende liste over instrumenter til sikring af gasforsyningen findes i bilaget.

Artikel 4

Forsyningsikkerhed for bestemte kunder

1. Medlemsstaterne sikrer, at forsyningerne til husholdningskunder på deres område er beskyttet i passende omfang i det mindste i tilfælde af:

- a) en delvis afbrydelse af de nationale gasforsyninger i en periode, som medlemsstaterne fastsætter under hensyn til de nationale forhold
- b) ekstrem kulde i en spidsbelastningsperiode, der fastlægges på nationalt plan
- c) usædvanlig stor gasefterspørgsel i særlig kolde perioder, der statistisk set forekommer hvert tyvende år.

Disse kriterier omtales i dette direktiv som »forsyningsikkerhedsstandarder«.

2. Medlemsstaterne kan udvide anvendelsesområdet for stk. 1 til navnlig at omfatte små og mellemstore virksomheder og andre kunder, der ikke kan omlægge deres gasforbrug til andre energikilder, herunder foranstaltninger til sikring af deres nationale elektricitetssystem, hvis dette er afhængigt af gasforsyninger.

3. En ikke-udtømmende liste i bilaget indeholder eksempler på instrumenter, der kan anvendes for at opfylde forsyningsikkerhedsstandarderne.

4. Medlemsstaterne kan under hensyn til de geologiske forhold på deres område samt den økonomiske og tekniske gennemførlighed også træffe de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at gasoplagring på deres område i passende omfang bidrager til at opfylde forsyningsikkerhedsstandarderne.

5. Hvis der forefindes en passende grad af sammenkobling, kan en medlemsstat i samarbejde med en anden træffe passende foranstaltninger, herunder indgå bilaterale aftaler, til at opfylde forsyningsikkerhedsstandarderne ved at benytte gasoplagringsfaciliteter i den anden medlemsstat. Disse foranstaltninger, navnlig bilaterale aftaler, må ikke forhindre det indre gasmarked i at fungere efter hensigten.

6. Medlemsstaterne kan fastsætte eller kræve, at gasindustrien fastlægger vejledende minimumsmål for et eventuelt fremtidigt lagerbidrag til forsyningsikkerheden, enten fra medlemsstaten selv eller udefra. Disse mål offentliggøres.

Artikel 5

Rapportering

1. I den rapport, medlemsstaterne offentliggør i henhold til artikel 5 i direktiv 2003/55/EF, behandler medlemsstaterne også følgende:

- a) de konkurrencemæssige virkninger for alle aktører på gasmarkedet af de foranstaltninger, der træffes i henhold til artikel 3 og 4

b) oplagringskapacitet

c) omfanget af langtidsgasforsyningskontrakter, der er indgået af virksomheder etableret og registreret på deres område, og især deres resterende løbetid, baseret på oplysninger fra de pågældende selskaber, bortset fra kommercielt følsomme oplysninger, og gasmarkedets likviditetsgrad

d) lovgivningsmæssige rammer, der kan give passende incitament til nye investeringer i efterforskning, produktion, oplagring, LNG og transport af gas, idet der tages hensyn til artikel 22 i direktiv 2003/55/EF, såfremt medlemsstaten har gennemført det.

2. Kommissionen vil tage hensyn til disse oplysninger i de rapporter, som den offentliggør i henhold til artikel 31 i direktiv 2003/55/EF, i lyset af nævnte direktivs følger for Fællesskabet som helhed og generelt for det indre gasmarkeds effektive og sikre funktion.

Artikel 6

Overvågning

1. Kommissionen overvåger på grundlag af de i artikel 5, stk. 1, omhandlede rapporter:

- a) i hvilket omfang der indgås nye langtidskontrakter om gasimport fra tredjelande
- b) om der er passende likvide gasforsyninger
- c) arbejdsgasvolumen og udtrækskapacitet i forbindelse med oplagring
- d) sammenkoblingsniveauet i medlemsstaternes nationale gassystemer
- e) den forudseelige gasforsyningsituation på baggrund af efterspørgsel, selvforsyning og disponible forsyningskilder på fællesskabsplan i særlige geografiske områder inden for Fællesskabet.

2. Hvis Kommissionen konkluderer, at gasforsyningerne til Fællesskabet er utilstrækkelige til at imødekomme den forudseelige gasefterspørgsel på lang sigt, kan den forelægge forslag i overensstemmelse med traktaten.

3. Kommissionen forelægger senest den 19. maj 2008 Europa-Parlamentet og Rådet en oversigtsrapport over erfaringerne med denne artikels anvendelse.

Artikel 7

Gaskoordinationsgruppen

1. Der nedsættes en gaskoordinationsgruppe (i det følgende benævnt »gruppen«), som skal lette koordineringen af de foranstaltninger, der træffes af hensyn til forsyningssikkerheden.
2. Denne gruppe består af repræsentanter for henholdsvis medlemsstaterne, repræsentative organer fra den pågældende industri og relevante forbrugere under Kommissionens forsæde.
3. Gruppen vedtager selv sin forretningsorden.

Artikel 8

Nationale beredskabsforanstaltninger

1. Medlemsstaterne udarbejder på forhånd og ajourfører om nødvendigt nationale beredskabsforanstaltninger og underretter Kommissionen herom. Medlemsstaterne offentliggør deres nationale beredskabsforanstaltninger.
2. Medlemsstaternes beredskabsforanstaltninger sikrer, hvor det er hensigtsmæssigt, at markedsaktører får tilstrækkelig mulighed for at komme med en første reaktion på krisesituationen.
3. Med forbehold af artikel 4, stk. 1, kan medlemsstaterne indberette situationer til formanden for gruppen, som efter deres mening er af et sådant omfang og så usædvanlige, at de ikke kan styres tilfredsstillende med nationale foranstaltninger.

Artikel 9

Fællesskabsmekanisme

1. Hvis der opstår en situation, der vil kunne udvikle sig til en større forsyningsafbrydelse i en periode af betydelig varighed, eller i tilfælde af en situation, som en medlemsstat har indberettet i henhold til artikel 8, stk. 3, indkalder Kommissionen hurtigst muligt gruppen efter anmodning fra en medlemsstat eller på eget initiativ.
2. Gruppen undersøger og bistår om fornødent medlemsstaterne med at koordinere de nationale foranstaltninger, der er truffet for at afhjælpe større forsyningsafbrydelser.
3. Gruppen skal i sit arbejde på alle måder tage hensyn til:
 - a) gasindustriens foreløbige foranstaltninger til at afhjælpe forsyningsafbrydelsen
 - b) de foranstaltninger, medlemsstaterne har truffet, f.eks. i medfør af artikel 4, herunder relevante bilaterale aftaler.
4. Hvis de i stk. 3 nævnte nationale foranstaltninger er utilstrækkelige til at afhjælpe følgerne af en situation som omhandlet i stk. 1, kan Kommissionen i samråd med gruppen vejlede medlemsstaterne vedrørende fremtidige foranstaltninger til at bistå de medlemsstater, der i særlig grad rammes af større forsyningsafbrydelser.

5. Hvis de nationale foranstaltninger, der er truffet i medfør af stk. 4, er utilstrækkelige til at afhjælpe følgerne af en situation som omhandlet i stk. 1, kan Kommissionen forelægge Rådet et forslag om yderligere nødvendige foranstaltninger.

6. Foranstaltninger på fællesskabsplan som omhandlet i denne artikel skal indeholde bestemmelser, hvis formål er at sikre en retfærdig og ligelig kompensation til de virksomheder, der berøres af de foranstaltninger, der skal træffes.

Artikel 10

Overvågning af gennemførelsen

1. Senest den 19. maj 2008 aflægger Kommissionen på baggrund af, hvordan medlemsstaterne har gennemført dette direktiv, rapport om effektiviteten af de anvendte instrumenter, jf. artikel 3 og 4, og deres virkning på det indre gasmarked og konkurrenceudviklingen på det indre gasmarked.
2. På baggrund af resultaterne af denne overvågning kan Kommissionen, når det er relevant, fremsætte henstillinger eller forslag til yderligere foranstaltninger til forbedring af forsyningssikkerheden.

Artikel 11

Gennemførelse

Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv inden den 19. maj 2006. De meddeler Kommissionen teksten til disse bestemmelser samt en sammenligningstabel over bestemmelserne og dette direktiv.

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

Artikel 12

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 13

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Luxembourg, den 26. april 2004.

På Rådets vegne

J. WALSH

Formand

BILAG

Ikke-udtømmende liste over instrumenter til forbedring af gasforsyningsikkerheden, jf. artikel 3, stk. 3, og artikel 4, stk. 3

- oplagret arbejdsgasvolumen
 - udtrækskapacitet fra lager
 - tilvejebringelse af ledningskapacitet, så gasforsyninger kan omdirigeres til berørte områder
 - likvide markeder for gas, der kan handles
 - fleksibilitet i systemet
 - udvikling af afbrydelig efterspørgsel
 - anvendelse af alternative brændselsreserver i industrivirksomheder og varmekraftværker
 - grænseoverskridende kapacitet
 - samarbejde mellem transmissionssystemoperatører i nabomedlemsstater med henblik på samordnet transport
 - samordnet transport mellem distributions- og transmissionssystemoperatørerne
 - national gasproduktion
 - produktionsfleksibilitet
 - importfleksibilitet
 - spredning af gasforsyningskilderne
 - langtidskontrakter
 - investeringer i infrastrukturer til import af gas via genforgasningsterminaler og gasrørledninger.
-